

Lokale inclusie agenda Smallingerland 2021

Inhoud

1. Inleiding.....	2
2. Ervaringsdeskundigen.....	4
3. Toegankelijke informatie	5
Wat gaan we doen?	5
Wat doen we al?	5
4. Onderwijs en werk.....	6
Wat gaan we doen?	6
Wat doen we al?	7
5. Vrije tijd	9
Wat gaan we doen?	9
Wat doen we al?	10
6. Wonen en vervoer	12
Wat gaan we doen?	12
Wat doen we al?	12
7. Gezondheid, zorg en ondersteuning	14
Wat gaan we doen?	14
Wat doen we al?	15
8. Toegankelijkheid	16
Wat gaan we doen?	16
Wat doen we al?	17
9. Inclusie binnen de gemeente	18
10. Tot slot.....	19

April 2021

1. Inleiding

VN-verdrag

Smallingerland is voor iedereen. Ook voor mensen met een beperking. Iedereen moet toegang hebben tot winkels en openbare gebouwen. Iedereen moet kunnen meedoen met sporten en werken. Iedereen moet op een geschikte plek kunnen wonen. En iedereen moet van A naar B kunnen komen. Dat staat in het VN-verdrag Handicap. Het doel is om de positie van mensen met een beperking te verbeteren. Deze lokale inclusie agenda vertelt hoe Smallingerland hier aan werkt.

Iedereen doet mee

In een inclusieve samenleving doet iedereen mee. We werken aan een samenleving zonder drempels, letterlijk en figuurlijk. Dat doen we vanuit gelijkwaardigheid. Er is aandacht voor:

- Bewustwording: niet iedereen heeft door dat er drempels zijn. Het is belangrijk dat meer mensen dit gaan weten. Inwoners, zodat zij rekening kunnen houden met mensen in hun omgeving. Medewerkers van de gemeente, zodat zij oplossingen bedenken die voor iedereen goed zijn;
- Ontmoeting: wat je niet ziet is er niet. Het is van belang dat mensen met verschillende achtergronden elkaar ontmoeten. Dus ook mensen met een beperking en mensen zonder beperking. Dit zorgt voor begrip. Er kan wederkerigheid ontstaan, want we hebben elkaar iets te bieden. Ontmoeting zorgt voor goede beeldvorming.;
- Toegankelijkheid: dit is een voorwaarde om mee te kunnen doen. Mobiliteit om ergens te komen en weer weg te gaan. Informatie die toegankelijk is ook voor mensen met een visuele of auditieve beperking. In alle nieuwe situaties hebben universele oplossingen de voorkeur. Uiteraard wel in afweging met de (financiële) haalbaarheid.

Inclusie en diversiteit

Mensen zijn verschillend. In leeftijd, culturele achtergrond, financiële situatie, seksuele voorkeur, gezondheid, levensbeschouwing, enzovoorts. Bij inclusief beleid is er aandacht en waardering voor deze verschillen. Er is ruimte voor diversiteit. We koppelen problemen in principe niet aan specifieke groepen. Toch kent de lokale inclusie agenda een duidelijke focus. Namelijk specifieke aandacht voor mensen met een beperking¹. De agenda is dus

¹ Definitie VN-verdrag: personen met langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving.

smaller dan het volledige inclusieve beleid om alle groepen in de samenleving mee te laten doen. De agenda neemt drempels weg voor mensen met een beperking. In sommige gevallen zijn dit ook drempels die inwoners zonder beperking kunnen ervaren. Die zijstap kent deze agenda ook.

Ambitie

De ambities in het VN-verdrag zijn hoog, de ideale situatie. Tegelijk is er de lokale realiteit. De financiële positie van de gemeente staat onder druk. Deze lokale inclusie agenda gaat uit van mogelijkheden in plaats van beperkingen. Het organiseren van aandacht kost niet direct geld. Het stimuleren van bewustwording en ontmoeting kan ook in bestaande situaties.

Financiën

Budget uit de gemeentelijke begroting wordt in bepaalde acties al ingezet ten gunste van inclusie. Extra geld om de toegankelijkheid te verbeteren blijft een uitdaging. Het jaarlijkse budget specifiek voor de inclusie agenda bedraagt €10.000. Dit zal worden ingezet op de acties die na uitwerking ervan nog een extra impuls nodig hebben. Daarnaast is dit bedoeld voor communicatiemiddelen.

Gemeentelijk beleid

Iedereen doet mee geldt niet alleen voor de inclusie agenda. Op dit moment werkt de gemeente aan de omgevingsvisie. Hier is inclusie één van de leidende principes. Om de omgevingsvisie te maken is met veel inwoners gepraat en samen gewerkt. Dit geldt ook voor de visie sociaal domein. Samen met inwoners van de gemeente zijn vier opgaves benoemd: zeker bestaan, erbij horen, ertoe doen en goed voelen. In alle gevallen gaat het om werken vanuit mensen, niet vanuit domeinen. Dat is het idee.

Rollen en verantwoordelijkheden

De gemeente heeft het proces begeleid om te komen tot een lokale inclusie agenda. In de uitwerking blijkt dat veel verschillende partijen een rol spelen bij de uitvoering ervan. De gemeente gaat namelijk niet over alles. De rollen kunnen variëren tussen aanjager, facilitator en probleemeigenaar. Een breed gedragen verantwoordelijkheid door meerdere partijen en door inwoners onderling bepaalt het uiteindelijke succes.

2. Ervaringsdeskundigen

Bij het maken van plannen, betrek je zo veel mogelijk de mensen over wie het gaat. Niet zonder ons, maar met ons is het uitgangspunt. Die ervaring hebben we al binnen het sociaal domein en de omgevingsvisie. Toch valt hier nog een wereld te winnen. Inclusie gaat over alle domeinen. Elk domein heeft eigen ervaringsdeskundigen. Dit vraagt om maatwerk.

Voor deze inclusie agenda is gestart met de Wmo adviesraad. Het officiële adviesorgaan voor de maatschappelijke ondersteuning. Daarna is een grotere groep betrokken. Organisaties die zich inzetten voor welzijn, wonen, vrije tijd. Maar ook vrijwilligersorganisaties namens cliënten of patiënten. In alle gevallen bleek de toegankelijkheid door Corona in het geding te zijn. Niet alle organisaties hebben gereageerd. En digitale bijeenkomsten bleken niet voor iedereen haalbaar. Er zijn alternatieven geboden. Bijvoorbeeld door aan te bieden om telefonisch contact op te nemen met de organisatie. Of door een schriftelijke reactie te kunnen sturen.

In februari vonden twee werksessies plaats. Ervaringsdeskundigheid kwam wat de groep betreft nog onvoldoende uit de verf. Het advies was om aan te sluiten bij bestaande netwerken. Er is al veel en op die manier is maatwerk mogelijk. Laaggeletterdheid? Betrek taalambassadeurs. Aangepaste sportvoorziening? Betrek de lokale sportvereniging voor aangepast sporten. Digitale toegankelijkheid van aanvraagformulieren? Betrek de inwoners die gebruik maken van de lokale voorzieningen (bijvoorbeeld via cliëntenraad, Wmo adviesraad). Kortom, doe een beroep op de maatschappelijke organisaties. Zij hebben al contact met ervaringsdeskundigen. Steek daar tijd en energie in. Dat gaan we doen.

3. Toegankelijke informatie

Wat gaan we doen?

Tekst, beeld, geluid

Veel informatie wordt aangeboden in de vorm van geschreven taal. Dat is niet voor iedereen toegankelijk. De inzet is om informatie waar mogelijk in meerdere vormen beschikbaar te maken. Dit kan visueel zijn door beelden of het gebruik van pictogrammen. Dit kan in gesproken tekst zijn zoals een geluidsfragment. Of een filmpje met beeld én geluid.

Taalgebruik

Toegankelijkheid van teksten is een belangrijk aandachtspunt. Eenvoudig taalgebruik. Korte zinnen. Zo begrijpelijk mogelijk. Bij het maken van formulieren voor inwoners zetten we in op een praktijktoets vooraf. Dit kan een taalambassadeur zijn, maar ook een ervaringsdeskundige. Zij testen het formulier voordat het in gebruik genomen wordt.

De gemeente gebruikt zo veel mogelijk taal op B1-niveau. Op de website van de gemeente, in de digitale nieuwsbrief en op de sociale mediakanalen. Het werken met tussenkoppen en korte alinea's maakt teksten goed scanbaar. Onder andere bij tekst-naar-spraak software.

Wat doen we al?

Digitale toegankelijkheid

De gemeente is een project voor Digitale Toegankelijkheid gestart. De bedoeling is om te werken aan één digitale ingang voor inwoners, namelijk www.smallingerland.nl. De focus is om deze website toegankelijk te maken voor iedereen. Ook voor mensen met een visuele beperking en geringe taalvaardigheid.

4. Onderwijs en werk

Artikel 24, 27 VN-verdrag Handicap

Iedereen heeft recht op onderwijs. Als het nodig is worden maatregelen genomen om het onderwijs toegankelijk te maken. Iedereen krijgt gelijke kansen.

Inwoners met een beperking hebben recht op werk dat bij hen past. Zij krijgen net als iedereen de kans op een baan waarmee zij geld kunnen verdienen.

Wat gaan we doen?

Inclusieve arbeidsmarkt

Er is een economische actie agenda, met aandacht voor inclusief ondernemen. Dit gebeurt onder andere door een themadag "Inclusief ondernemen". Door Corona is deze uitgesteld. In de gemeente is een netwerk van sociale ondernemers, met kandidaten vanuit beschut werk of de baanafspraken. Er is tijd en geld nodig om mensen met een beperking aan het werk te houden. De gemeente zet in op het wegnemen van drempels bij werkgevers. En wil inwoners met een beperking de ruimte bieden om werkervaring op te doen in een echt bedrijf. Deze acties zijn terug te vinden in de economische actie agenda.

Beeldvorming

Het beeld van mensen in de participatiewet is niet altijd positief. In de praktijk levert de inzet van deze mensen juist ook veel op. Tijdens de Meet & Greet XXL ontmoeten werkgevers en werkzoekenden met een arbeidsbeperking elkaar. In 2021 door de omstandigheden digitaal, maar later hopelijk ook in het echt. Dit evenement wordt georganiseerd door de gemeente in samenwerking met UWV en "Onbeperkt aan de slag".

Combineren van budgetten

Scholen hebben een eigen verantwoordelijkheid om voor ieder kind onderwijs aan te bieden. Daarvoor ontvangen de scholen zelf rechtstreeks van het ministerie budgetten. De gemeente speelt hier financieel gezien geen rol. De gemeente ziet wel een mogelijkheid om in samenwerking met de scholen inzet van leerlingenvervoer meer inclusief te maken.

SBO clustering

Er wordt één schoolgebouw gerealiseerd voor alle leerlingen in het speciaal (basis) onderwijs. Met een sporthal voor aangepast sporten. Door de samenwerking tussen de scholen ontstaat een goede ondersteuning voor deze groep leerlingen.

[Wat doen we al?](#)

Werk

Om mensen te begeleiden naar werk zijn verschillende mogelijkheden. De arbeidsmatige dagbesteding vanuit de Wmo en beschut werk via de Participatiewet. Daarnaast zijn er baanafspraken voor kandidaten die hier specifiek voor in beeld zijn (opgenomen in register). Er zijn extra voorzieningen mogelijk voor een aangepaste werkplek.

Ondersteuning werkgevers

Een jaarlijks terugkerende activiteit is de dag van de 1000 voorbeelden. Dit betreft een landelijke dag waarbij werkgevers worden bedankt voor hun inzet voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We bieden werkgevers die hier interesse in hebben of al werken met deze mensen een cursus aan: 'individuele begeleiding op de werkvloer'. Dit doen we in samenwerking met het UWV. Het maakt onderdeel uit van het programma "Friesland werkt".

Geletterdheid

Goed kunnen lezen en schrijven is een belangrijke voorwaarde voor het volgen van onderwijs. Maar ook voor werk en in het dagelijks leven is geletterdheid van belang. Bij de bibliotheek werkt een aanjager die zorgt voor initiatieven op dit gebied. De aanjager werkt aan slimme verbindingen om de doelen van geletterd Smallingerland te halen.

Het digitaal-huis is de plek voor inwoners om vaardigheden te ontwikkelen. En er is laagdrempelig aanbod in de gemeente waar inwoners aan mee kunnen doen. Cursussen over verschillende interessante onderwerpen. Het taalaanbod zit hier in verwerkt.

Het stimuleren van lezen bij kinderen gebeurt door de bieb op school en het programma Boekstart.

Overstapcoaches

De overstapcoach zorgt voor een soepele overstap voor jongeren naar een nieuwe fase. Deze coach werkt in het vmbo (basis beroeps), het voortgezet speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs en de internationale schakelklas (ISK). De overstap kan zijn naar regulier vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt of een ander passend traject.

Contact VSO / PRO en gemeente

De consultants werk hebben structureel overleg met bepaalde scholen. Het gaat om voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en praktijkonderwijs (PRO). Het doel is om een sluitende aanpak te realiseren van school naar werk. De consultants zetten de daarbij behorende instrumenten in.

Budget passend onderwijs

Passend onderwijs is geen inclusief onderwijs. De minister van onderwijs stimuleert wel scholen om de komende jaren plannen te maken richting inclusiever onderwijs. De gemeente gaat over de uitvoering van deze plannen met de scholen in gesprek.

5. Vrije tijd

Artikel 30 VN-verdrag Handicap

Iedereen heeft het recht om iets te doen in zijn/ haar vrije tijd. Iedereen moet kunnen genieten van muziek, toneel, boeken, sport en vakantie. Als iemand daarvoor aanpassingen nodig heeft dan moeten die er komen.

Wat gaan we doen?

Kwartiermakers

Sommige mensen weten prima de weg te vinden naar sport en cultuur. Anderen minder. Voor sport zijn de coaches sport en bewegen de ambassadeurs om mensen in beweging te brengen. Kwartiermakers cultuur kunnen inwoners bereiken die nu nog niet actief zijn. De Lawei heeft ervaring met het inzetten van jongeren om andere jongeren te bereiken. Zo zouden mensen met een beperking die al deelnemen aan cultuur ook anderen kunnen enthousiasmeren.

Samenspeelakkoord

Het Samenspeelakkoord gaat uit van een inclusieve speelcultuur. Alle kinderen moeten samen kunnen spelen. Dit is ook opgenomen in het speelbeleid van Smallingerland. Wij houden rekening met de ondergrond en verhardingen. Bij renovaties van speelvoorzieningen bespreken we wensen van omwonenden. En kijken naar mogelijkheden voor omwonende kinderen met een beperking.

Sportfonds 18+

Deelname aan sport kost geld. Niet iedereen kan dit betalen. Er komt een sportfonds 18+. Dit zorgt voor een bijdrage in de kosten van een sportlidmaatschap. Vanuit het lokaal sport- en beweegakkoord zijn middelen beschikbaar om dit fonds te starten voor Smallingerland.

Inclusief sport en bewegen

Het lokaal sport- en beweegakkoord kent vier ambities. Inclusief sport en bewegen is daar één van. November is de maand van het aangepast sporten. Er is extra aandacht voor de mogelijkheden in Smallingerland en omgeving. Bijvoorbeeld door clinics en door bekende aangepast sporters uit Fryslân die hun verhaal vertellen.

Cultuurnota

Er komt een nieuwe cultuurnota. Samenwerking is hierin belangrijk. Niet alleen met kunst, cultuur en erfgoed. Maar ook met het sociaal domein en de inclusie agenda. Cultuur voor en door iedereen.

Wat doen we al?

Spelen

In alle wijken en dorpen zijn speelvoorzieningen voor alle leeftijden vanaf 4 jaar. Ieder kind met een beperking kan in de eigen woonomgeving met andere kinderen spelen.

Speeltuinenverenigingen zijn toegankelijk voor minder validen.

Jeugdsport- en cultuurfonds

Dit fonds is bedoeld om sport en cultuur financieel toegankelijk te maken. Mensen met een laag inkomen gebruiken dit fonds. Hierdoor kunnen alle kinderen mee blijven doen aan sport en cultuur.

Amateurkunst en cultuur in de dorpen.

Amateurkunstverenigingen zijn voor iedereen toegankelijk. Het houdt dorpen leefbaar. Het bevordert de onderlinge samenwerking en banden.

Culturele voorzieningen

Smallingerland heeft veel culturele voorzieningen. Deze zijn beschikbaar voor alle inwoners. Het uitgangspunt is dat iedere inwoner in aanraking komt met kunst en cultuur.

Sport en bewegen

De sportstichting Dol fijn en het Sportbedrijf Drachten zijn de lokale partijen om inclusief sport en bewegen verder te ontwikkelen.

Sportstichting Dol Fijn biedt sport aan voor mensen met een beperking. Gymnastiek, zwemmen, zaalvoetbal, fitness en nog meer. Er zijn verschillende groepen. Verstandelijk beperkt, lichamelijk beperkt maar ook gecombineerde groepen. Informatie staat op

www.sportstichtingdolfijn.nl

Het Sportbedrijf werkt met buurtsportcoaches aangepast sporten en met maatschappelijke buurtsportcoaches. Zij ondersteunen verenigingen en brengen aanbod in kaart voor uniek sporten. Daarnaast vindt scholing plaats voor onder andere vrijwilligers van verenigingen.

Natuur en openbare ruimte

Vrije tijd is ook bewegen, fietsen en wandelen in de natuur en openbare ruimte. Deze openbare ruimte is over het algemeen toegankelijk. Bij de inrichting wordt gebruik gemaakt van richtlijnen van de stichting CROW.

6. Wonen en vervoer

Artikel 19, 20 VN-verdrag Handicap

Inwoners met een beperking moeten zelfstandig kunnen wonen. En daarbij de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Zij moeten ook zelf kunnen beslissen waar ze wonen en met wie.

Inwoners met een beperking moeten zich zoveel mogelijk zelfstandig kunnen verplaatsen van deur tot deur. Dit met hulpmiddelen die zij daarvoor nodig hebben. Zij moeten ook zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen reizen.

Wat gaan we doen?

Automaatje

ANWB Automaatje is sociaal vervoer. Een service waarbij vrijwilligers kwetsbare en minder mobiele buurtgenoten op verzoek vervoeren. De vrijwillige chauffeurs gebruiken daarvoor hun eigen auto en ontvangen onkostenvergoeding. Op deze manier kunnen inwoners zo lang mogelijk deelnemen aan activiteiten en mobiel blijven. Daarnaast kan het een bijdrage leveren aan sociale verbondenheid. In mei 2021 gaat dit project officieel van start.

Wat doen we al?

Woonvisie Smallerland

Smallerland heeft een woonvisie vastgesteld met daarin ambities. De gemeente stimuleert het toevoegen van verschillende woonvormen. Door variatie van woningaanbod kunnen mensen kiezen wat voor hen geschikt is. De bedoeling is dat er een mix ontstaat tussen verschillende mensen binnen een wijk of een dorp. De ambitie is om de mienskipssin te stimuleren. Ontmoeten, welzijn en zorg in de buurt van woningen.

Vervoer op maat

De Max Mobiel is bedoeld om ouderen in het centrum over korte afstanden te vervoeren. Vrijwilligers rijden het kleine elektrische voertuig en naast het vervoer worden de praatjes onderweg door zowel de ouderen als de vrijwilligers erg gewaardeerd.

De deelauto in de Trisken is onderdeel van het openbaar vervoer. Het is een aanvulling op het sociaal leven. Alle bewoners van de Trisken en Himsterhout kunnen er gebruik van maken voor vervoer binnen de gemeente. De bijdrage is €1 per rit.

7. Gezondheid, zorg en ondersteuning

Artikel 25 VN-verdrag Handicap

Iedereen heeft recht op medische hulp en goede zorg. Mensen moeten goede zorg (en revalidatie) kunnen krijgen.

Wat gaan we doen?

Vindbaarheid aanbod

In de bijeenkomsten is steeds genoemd dat Smallingerland veel aanbod heeft. Maar ook dat dit niet bij iedereen bekend is. Informatiebronnen zijn:

- Cjgsmallingerland.nl: informatie over opvoeden en opgroeien
- Moswegwijzers.nl: in contact komen en blijven met onze inwoners. Gestart bij het begin van de Coronacrisis.
- Bewegenindrachten.nl: sportlocaties in de gemeente. Aangepast sporten kan hierin geselecteerd worden.
- Sociale media: met name jongeren vinden het aanbod via sociale media (MOS, Sportbedrijf).

De vindbaarheid van aanbod verdient aandacht. Hoe beter organisaties onderling en medewerkers op de hoogte zijn, hoe beter zij inwoners kunnen helpen. Het moet niet uitmaken waar iemand aanklopt. Inwoners krijgen een passend antwoord op de vraag.

Ondersteuning dichtbij

Er is aandacht gevraagd voor mensen die het niet op eigen kracht kunnen. Bied ondersteuning dichtbij. Zorg dat mensen elkaar kennen in de buurt. Niet alleen bewoners die met elkaar een netwerk vormen, maar ook professionals die de buurt of het dorp goed kennen. Burgerplatform Drachten op eigen wieken heeft het initiatief genomen om belangrijke partijen rond zorg en welzijn bij elkaar te brengen. Het doel is het ontwikkelen van een gebiedsgericht samenwerkingsverband dat dichtbij en sterk moet aansluiten bij de wijk.

Inzetten ervaringsdeskundigen

In alle domeinen geldt dat de inzet van ervaringsdeskundigen waardevol is. Wie weet beter wat er moet gebeuren dan de mensen over wie het gaat? Niet zonder ons maar met ons.

Deze ervaringsdeskundigheid kan ook worden ingezet bij welzijn, zorg en ondersteuning. Wat willen mensen zelf en welk aanbod mist nog? Ondersteuning kan wederkerig zijn: mensen hebben iets nodig maar hebben elkaar ook iets te bieden. Daar kunnen we meer gebruik van maken. Hoe komen en blijven we goed in contact met kwetsbare inwoners?

Wat doen we al?

Actieve dorpen

Alle dorpen hebben een dorpsbelang waar bijna alle dorpsbewoners lid van zijn. De dorpsbelangen weten wat er leeft en speelt in hun dorpen en zij komen op voor de belangen van hun inwoners. De dorpsbelangen hebben via de wijkmanagers van de gemeente een direct aanspreekpunt voor vragen over leefbaarheid. De dorpen hebben een actief verenigingsleven en bijna alle dorpen hebben een dorps huis, waar allerlei activiteiten voor dorpsbewoners worden georganiseerd.

Aanbod bibliotheek

De bibliotheek is een informatiepunt voor de digitale overheid. Er is aanbod van een formulierenspreekuur en een spreekuur voor senioren. De bibliotheek signaleert actief in de omgeving en creëert een aanbod op basis van de vraag van de inwoners. De bibliotheek levert maatwerk.

Aanbod welzijn

De Maatschappelijke Organisatie Smallingerland (MOS) ondersteunt inwoners. Dit varieert van een luisterend oor tot het toe leiden naar zorg. De activiteiten zijn onder andere de inzet van jongerenwerker en van sociaal werkers. Inloopvoorzieningen in @Holdert en de Drait. Trefpunten en accommodaties voor en door inwoners. Gastendagen in samenwerking met zorg. En ondersteuning van vrijwilligerswerk.

Aanbod sport en bewegen

Sportbedrijf Drachten werkt met speciaal opgeleide maatschappelijk buurtsportcoaches. Via het Life Goals project helpen zij inwoners die in het leven op een verkeerd spoor zijn beland. Daarnaast is er een beweegproject voor medewerkers van Caparis. Dit zorgt voor een kleinere afstand naar de sportverenigingen en een actiever leven.

8. Toegankelijkheid

Artikel 9 VN-verdrag Handicap

Inwoners met een beperking moeten bij en in gebouwen kunnen komen. Zij moeten gebruik kunnen maken van alle voorzieningen. Straten, wegen en pleinen zijn goed bereikbaar. Bij toegankelijkheid hoort ook dat iedereen goed omgaat met mensen met een beperking.

Hoe is het in Smallerland met de fysieke toegankelijkheid? Inwoners kunnen niet altijd op alle plekken komen. Mensen met bijvoorbeeld een scootmobiel of rolstoel en mensen met een visuele beperking ervaren drempels. Ook de toegankelijkheid van sanitaire voorzieningen is een aandachtspunt.

Wat gaan we doen?

Toezicht obstakelvrije routes

Met de ondernemersvereniging H&I is gesproken over obstakelvrije routes bij winkels. De regels zijn helder, de praktijk is soms anders. Extra aandacht voor toezicht op naleving (als straks alle winkels weer open gaan). Met H&I en team toezicht bespreken we de mogelijkheden.

Betrekken ervaringsdeskundigen

Niet alle plannen worden op tijd besproken met direct betrokkenen. Er is winst te behalen door ervaringsdeskundigen in te zetten. Maken we een nieuwe speeltuin? Betrek ouders van en kinderen met een beperking. Verbouwen we het gemeentehuis? Laat mensen met een beperking de tekeningen zien voor een praktijktoets. Dit vraagt extra aandacht voor de medewerkers die plannen maken.

ITS handboek toegankelijkheid

Toegankelijkheid wordt de norm en ontoegankelijkheid de uitzondering. Hier zorgt het VN verdrag Handicap voor. Dit heeft gevolgen voor de Omgevingswet. En voor de uitvoeringspraktijk voor gebouweigenaren, overheden en ondernemers. Ook mensen met

een beperking moeten net als iedereen gebruik kunnen maken van gebouwen, de omgeving, openbaar vervoer en producten. De integrale toegankelijkheid standaard (ITS) sluit aan op deze ontwikkeling. De werkgroep inclusie gaat na in hoeverre de ITS kan worden toegepast bij gemeentelijke plannen.

Wat doen we al?

Toegankelijkheidsscan

De gemeente (Burami, 2016) heeft een toegankelijkheidsscan uitgevoerd in haar eigen gebouwen. Dit heeft geleid tot een aanpassingenlijst bij onder andere wijkcentra en sportaccommodaties. In twaalf gebouwen zijn in totaal 72 aanpassingen gerealiseerd. Deels als onderdeel van onderhoud, en deels met een extra investering van ruim €93.000. Dit heeft geleid tot een betere toegankelijkheid.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente past soms eigen gebouwen aan, of realiseert iets nieuws. De specialisten van het team Ondernemen en ontwikkelen houden rekening met de gebruikers van het gebouw.

Melding openbare ruimte

Is een blinde geleidenstrook geblokkeerd? Zorgen loszittende tegels voor gevaarlijke situaties voor mensen in een rolstoel? Dan kunnen inwoners dat online melden:

https://formulieren.smallingerland.nl/eDiensten/Melding_openbare_ruimte

Bellen mag ook (0512) 58 12 34.

9. Inclusie binnen de gemeente

Aandacht voor inclusie binnen het gemeentehuis

Ieder team in de gemeente kan te maken krijgen met inwoners met een beperking. Dat betekent dat ieder team inclusief moet gaan denken. De volgende vragen kunnen langskomen:

- *Maken we een plan voor een nieuwe speeltuin: betrek ouders van, en kinderen in een rolstoel*
- *Verbouwen van het gemeentehuis: zorg dat inwoners met een hulpmiddel makkelijk toegang hebben en het aangepaste sanitair vrij toegankelijk*
- *Maken we nieuwe formulieren voor aanvragen: gebruik een taalambassadeur of betrek een ervaringsdeskundig voor de praktijktoets.*

Werkgroep inclusie

Het organiseren van aandacht vraagt tijd. Ieder team bij de gemeente heeft een eigen specialisme. Een aantal mensen uit verschillende teams vormt de werkgroep Inclusie. Deze medewerkers wisselen ideeën en adviezen uit. Ze vragen binnen het team aandacht voor dit thema. En ze brengen inclusie actief onder de aandacht in de organisatie. Meer bewustwording, meer ontmoeting. Dat is het doel.

Goede voorbeelden

De gemeente heeft een interne website, het intranet. Hierop gaan we goede voorbeelden uitwisselen. Dat betekent dat medewerkers die actief werken aan inclusie dit delen via intranet. Zo kunnen medewerkers elkaar inspireren en van elkaar leren. Ook goede voorbeelden vanuit de lokale organisaties en praktijk zijn welkom. Deze delen we ook.

10. Tot slot

Deelnemers

De agenda is tot stand gekomen door inbreng van vertegenwoordigers van Accolade, Bibliotheek Drachten, burgerplatform Drachten op eigen wieken, cliëntenraad, gemeenteraad, Lawei, MOS, museum Drachten, Simmerdeis, Sportbedrijf, sportstichting Dol fijn, stichting voedselbank Smalingerland, Stjoer, Sunenz, Vluchtelingenwerk, VN-panel, Wmo adviesraad, beleidsadviseurs gemeente.

Ontwikkelpunten

Dit document is een eerste aanzet. De agenda blijft in beweging. Tijdens de terugkoppelbijeenkomst op 30 maart zijn ontwikkelpunten en tips genoemd.

- Concretisering: het toevoegen van "wat, waar, wanneer, wie en hoe" kan speerpunten concreter maken;
- Begroting: als duidelijk is wat er precies wordt uitgevoerd dan kan een begroting toegevoegd worden;
- Evaluatie: het toevoegen van mijlpalen en evaluatiemomenten brengt meer focus aan;
- Breder betrokkenheid: er is veel kennis en bereidwilligheid in Smalingerland. Een tip is om rond een thema of onderwerp een werkgroepje te vormen. Dit kan zorgen voor een concrete uitwerking en uitvoering van de speerpunten. Meerdere partijen hebben aangegeven hier aan mee te willen doen;
- Rollen en verantwoordelijkheden: al werkende weg duidelijk maken wie welke rol oppakt en verantwoordelijkheid draagt voor een bepaald onderwerp. Wie is wanneer aan zet?
- Praktijkproef: laat mensen zelf ervaren hoe de toegankelijkheid in de praktijk is. Bijvoorbeeld met een blinddoek op door het centrum, met een rolstoel van A naar B.
- Landelijke organisaties: maak gebruik van deskundigheid van landelijke organisaties. Ongehinderd en iederin zijn hierbij concreet genoemd.